

Za prijestolnicu kulture mora disati cijeli grad

Ana Perišić Mijić
iz Deska Kreativne
Europe pri
Ministarstvu kulture

Prednost izbora nije u samoj godini kandidature, nego u šest godina pripreme i vremenu koji slijedi. Na kušniji je i politička stabilnost; bitno je da cijeli grad diše u istom smjeru bez obzira na političku konstelaciju - rečeno je na skupu o kreativnoj i kulturnoj Europi

Europska prijestolnica kulture projekt je koji omogućava najveću vidljivost na karti europskih kulturnih događanja, kojemu su primarni ciljevi očuvanje i promocija različitosti kultura u Europi, isticanje zajedničkih značajki, promicanje doprinosa kulture dugoročnom razvoju gradova, gdje kultura postaje izgovor za raznorazne konstruktivne aktivnosti", rekla je Aneta Stopfer iz Službe za međunarodne kulturne odnose pri Ministarstvu kulture o projektu Europske prijestolnice kulture 2020., koja bi bila smještena u Hrvatskoj i Irskoj.

Ona je kazala kako prednost izbora nije u samoj godini kandidature, nego u šest godina pripreme i vremenu koji slijedi. "Glavni rizik posla jest - da plan propadne. Ima takvih slučajeva (Cork, Patras, Vilnius), a i slučajeva kao što je marijorski, da grad iz cijele priče iziđe s puno dugova. Tu je najviše na kušnji organizacijska struktura, gdje često dolazi do diskrepancije, jer se gradovi ne uspijevaju organizirati od početka. Na kušniji je i politička stabilnost; bitno je da cijeli grad diše u istom smjeru bez obzira na političku konstelaciju", kazala je Aneta Stopfer u okviru predavanja "Kreativna Europa - potprogram Kultura i Europske prijestolnice kulture" koje je tijekom prijepodneva u petak izazvalo priličan interes Splitskana u popunjenoj kinoteci Zlatna vrata.

Troškovi i koristi

Stopfer je pojasnila da državu i grad daju po 35 posto sredstava, 25 posto otprilike na županiju, a ostalo na sponzorstvo. Sve ovo ovisi jer su, primjerice, slovačke Košice prošle godine povukle više od 60 posto budžeta od EU fondova.

Glavne prednosti izbora za su prilika da se grad obnovi, da promijeni imidž, međusektorska i međunarodna suradnja, porast životnog standarda, profesionalizaci-

Pažljivi slušatelji u splitskoj Kinoteci

ja kulturnog sektora, strategijski pristup u planiranju i dugoročno ulaganje u napredak društva u cjelini, a kroz kulturu. Društvene prednosti su što se reanimiraju različiti gradski prostori, oko kulture ujedinjuje šira i uža lokalna zajednica, stvara ambijent u kojemu je kultura otvorena za mlade, starije, manjine...

Nakon objave natječaja, gradovi imaju rok od 10 mjeseci za odgovor na natječaj, a sve zaključuje stručno povjerenstvo za posljednji izbor u zemljama članicama koje sudjeluju. Objavu hrvatskog grada EPK znat ćemo tek 2016., a dotad će kandidati morati zadovoljiti: doprinos dugoročnoj strategiji, sposobnost provedbe, kvalitetu kulturnih i umjetničkih programa, europsku dimenziju programa, domete programa i menadžment.

A koliko košta prijava? Španjolska i Poljska su samo u prvoj fazi provedbe potrošili minimalno 1,5 milijun eura. "Ovdje se ide na sigurno; jednom kad se prijavite, ako ne prođete, više nemate pravo prijave. To jest rizik, ali sam proces kandidature puno donosi, u najmanju ruku spremnost stanovnika na zajedničku strategiju je dobitak, a i više-manje sigurna je realizacija prioriternih infrastrukturnih projekata."

Pisanje projekata

Ana Perišić Mijić iz Denska Kreativne Europe pri Ministarstvu kulture RH rezimirala je uspjeh hrvatskih kulturnih institucija u povlačenju sredstava iz netom završenog programa Kultura (2007.-2013.). Ovdje se u projektima snašlo više od 90 hrvatskih institucija, a posebno manje, neovisne organizacije koje su od početka sudjelovanja Hrvatske u programu bile aktivnije u odnosu na veće institucije i ustanove.

"Program Kreativna Europa dijeli se na potprograme Kultura i MEDIA. Prvi dobija

31 posto proračuna, a drugi 56. Za dvije godine bit će uveden i međusektorski potprogram, s 13 posto proračuna," rekla je Perišić Mijić, dodajući kako je smanjen broj natječajnih kategorija čime je pojednostavljen proces prijave.

O pisanju i prijavljivanju projekata na potprogram Kultura govorio je Mladen Špehar, koji je iznio konkretne tehničke primjere vezane za pisanje prijavnica i način prijave, a podsjetio je i na rokove prijave četiri kategorije koji su početkom ožujka, naglasivši kako su ovo prijelazni rokovi te da će u srpnju biti raspisani novi čiji će termini biti ustaljeni za cijelo sedmogodišnje razdoblje trajanja programa. Detaljno su predstavljene kategorije potpore europskim projektima suradnje te potpore za književne prijevode koji su

se iz dosadašnjeg iskustva pokazale najzanimljivije hrvatskim kulturnim djelatnicima.

Varoš ušao u Europu

Zanimljiv je bio dvojac iz splitskog Društva arhitekata, Dragan Žuvela i Frane Dugandžić, koji su primjer dobre prakse naveli u splitskoj Akupunkturi. Podsjetili su na glavne ciljeve projekta, a to je da se markiraju točke u gradu koje imaju potencijal da se malim komunalnim intervencijama reinterpretiraju. Umrežilo se pet stručnih institucija iz pet gradova regije (Zagreb, Split, Sarajevo, Skopje, Beograd) i krenulo s projektom koji je već u Splitu dao dobre varoške rezultate: 'Diss the piss' pored crkvice svetoga Mikule, 'Sidić' u Kamenitoj ulici, 'Smojin teatar', 'Balun ideja', i 'Česmu' u Kovačićevoj ulici. U ovome su sudjelovali lokalna osnovna škola, gradska uprava i predstavnici kotara koji su sjedili i u žiriju koji je izabrao radove. Projekt je zaživio u svojem najboljem, a to je ideja da se prirodni prostor oplemeni i dobije dodatni sadržaj.

1,5
MILIJUN

EURA KOŠTA PRVA FAZA
KANDIDATURE
ZA KULTURNU PRI-
JESTOLNICU